

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 06 fen., kwartalnie 9 mk. 06 fen. za odosłanie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz białkowy jednodzienny na I kol. i mk. 50 fen. na II kol. 45 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 - 2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Panny Maryi Nr. 35. — Telefon Nr. 50.

Czyżby zupełne zwycięstwo bolszewików?

Gała Rosja w ręku bolszewików.

KOPENHAGA 26 | 11. Zagraniczni przedstawiciele prasowy bolszewików, urzędujący na granicy szwedzkiej, otrzymał z Petersburga pod datą 23 bm. depezę urzędową.

Według tej depezy po stronie bolszewików stoją obecnie: cała armia i flota, północna, zachodnia i południowa części państwa z miastami: Petersburg, Moskwa, Charków, Kijów i Odesa, jako też cały okręg uralski i Syberja.

Z frontu przybywają setki delegatów od wojsk, przywoząc ze sobą zapewnienia o skowitej solidarności armii z nowym rządem.

Kwestja żywnościowa jest groźna, jedyną nadzieją jest przetrwanie wszystk. trudności.

Trudno jest szcze tylko o do- wóz chleba.

Niemi funkcjonariusze kolejowi stoją po stronie bolszewików. Wódz naczelny generał Duchonin został aresztowany.

Wybory do konstytuancy edbity się już wśród floty, zaś w armiji już rozpoczęte.

W miastach odbędą się wybory w dniu 12 bm. st. st.

Brak zagranicą wiadomości telegraficznych z Petersburga tłumaczy się sabotażem funkcjonariuszów poczt i telegrafów. Jest wszakże nadzieja zlamia tego oporu.

Nieposłuszni posłowie.
STOKHOLM 26 | 11. „Politiken” donosi:

Przedstawiciele Rosji zagranicą— postanowili nie przyjmować do wiadomości okólnika Trockiego, w sprawie natychmiastowego wszczęcia rokowań pokojowych.

Że jednak rząd Lenina jest tymczasem jedynym istotnym władcą Rosji, nieposłuszni posłowie uważali być muszą za pozbawionych swych stanowisk.

Tym sposobem Rosja pozbawiona będzie swych przedstawicielstw zagranicą.

Traktat tajny.

BERLIN 26 | 11. Jak informuje rosyjski dziennik dla jeńców „Aodjelin”, między aktami dyplomatycznymi, znalezionymi w Petersburgu, znajduje się również traktat tajny, zawarty między dawnym rządem carskim a Japonją, według którego Japonja zobowiązuje się, na wypadek zawarcia przez Rosję pokoju odziedzielnego, nie występować przeciwko niej z akcją wojenną.

Ameryka wobec Niemiec.
HAWA 26 | 11. Donoszą tu z Waszyngtonu:

Ogłoszono urzędowo, że rząd Stanów Zjednoczonych nie zamierza w żadnym wypadku zakładać w sekwestru na gmach ambasady niemieckiej w Waszyngtonie.

Odpadanie kresów.
Petersburski „Dziennik Polski” wyraża przekonanie, że w najbliższym

czasie należy oczekiwać ogłoszenia niepodległości Finlandji, Ukrainy i obszarów kozaków dnieprskich.

Aresztowanie żony Kiereńskiego.

„Prawda” organ Lenina, donosi, że w Petersburgu wykryto szeroko rozgłoszony spiszek, zwrócony przeciw rządowi maksymalistycznemu. W związku z odkryciem tego spisku pozostaje aresztowanie żony Kiereńskiego.

Finlandja bez pism.

„Politiken” donosi: Z powodu strajku generalnego nie wychodzi w Finlandji wcale dzienniki. Tylko w Uleaborgu i Helsingforsie wychodzi „Dziennik strajku generalnego”.

Komitet wykonawczy gwardji robotniczej, utworzonej w celu utrzymania porządku wydał odezwę, zwracającą do ochrony obcych peddanych.

Odezwa zapowiada uregulowanie sprawy środków żywności w drodze zajęcia wszystkich zapasów i podania ich demokratycznej kontroli celem równego rozdziatu.

Choraży — wodzem.

Biuro Reutera donosi: Według pewnej depezy iskrowej z Petersburga, rząd bolszewicki usunął ze stanowiska wodza naczelnego Duchonina za to, że odmówił nawiązania rokowań z nieprzyjacielem w celu zawieszenia broni. Na jego miejsce wodzem naczelnym mianowany został choraży Krylenko. Pożatym bolszewicy komunikują, że już w dniu wczorajszym rozpoczęli rokowania.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.
BERLIN. Urzędowo donoszą dnia 25 listopada:

Zachodni pias boju.
Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

We Flandrji walka artyleryjska pomiędzy lasem Houtholst a Zandvoorde wzmogła się w godzinach po południowych do wielkiego napięcia. Natarcie angielskie na dredze Ypern — Henin rozchwiało się.

Na polu bitwy na południowym zachodzie od Cambrais rozgrywały się gwałtowne, ale tylko lokalne walki.

Przeciwko Inohy rzućli anglicy znaczne siły do nowych ataków. Po ostrych nadatamnie atakowały gęste fale piechoty angielskiej. Ich straty krwawe były niezwykle ciężkie. Nasze wojska w kontrataku zdobyły kilkaset metrów terenu nieprzyjacielskiego.

Po silnym działaniu ogniowym zaatakował nieprzyjaciel ku wieczorowi wieś i las Bourlon. Pod osłoną mgły wtargnął on aż pod samą wieś. Rzućli do kontrataku strzelcy gwardji w zaciętym boju nocnym na białą broń odrzućli wroga do jego stanowisk pierwotnych, podczas gdy grenadierzy pomorscy, walczący na skraj lasu, udaremniłi wszystkie ataki nieprzyjacielskie.

Po nieudanym ataku porannym pod Beuteux nastąpił tam w godz-

nach popołudniowych tylko słabe natarcia lokalne.

Front wojsk niemieckiego następcy tronu

Działalność francuzów była w całym ciągu gwałtowną prawie w całej tej części frontu. Dość silne oddziały wywiadowcze wysuwały się daleko naprzód w kierunku ku naszym liniom; walka artylerji i miotaczy min wzmogła się szczególnie na północnym-wschodzie od Craonne, w licznych odcinkach w Szampanji i na wschodnim brzegu Mozy. Nasze oddziały szturmowe powróciły z dłuższego przedsięwzięcia na zachód od Baumont, przyprowadzając licznych jeńców.

Front gen. marsz. polnego księcia Albrechta Wirtemberskiego.

Na wschód od St. Michiel a szczególnie w Sundgau wzmógł się ogień artylerji i min. W lesie Apremont i pod Ammerzweiler odrzucone zostały silne ataki francuskie.

Wschodni pias boju.

Front macedoński.

Nic szczególnego.

Włoski teren walk:

Ataki włoskie po obu stronach doliny Brenty, oraz przeciwko górze Portica rozchwiały się przed naszymi linjami.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Chwila bieżąca.

— „Express Corresp.” donosi, że generał Ruzskij zamierza opuścić Rosję i osiedlić się na stałe we Francji.

— „Journal de Geneve” potwierdza wiadomość, że ambasadorowie koalicji opuścili Petersburg.

— Według depezy „Petit Journal”, wódz naczelny sił francusko-angielskich we Włoszech, gen. Fayolle przejechał ze swoim sztabem generałym przez Turyn, dając na front włoski.

— „Journale de Geneve” potwierdza wiadomość, że ambasadorowie koalicji opuścili Petersburg.

— Włoskie władze wojskowe wydały rozporządzenie, na którego mocy wzdłuż całego wybrzeża i na wyspach morza Adrjatyckiego wzbronione jest palenie światła.

— „Journal de Geneve” potwierdza wiadomość, że ambasadorowie koalicji opuścili Petersburg.

— Dowódcą wojsk angielskich we Włoszech mianowany został generał Plumer.

— Głównym dowódcą wojsk angielskich w Mezopotamji mianowany został generał-porucznik Marshall.

Nowa „szlachta”.

W „Gazecie Porannej” czytamy co następuje:

Mamy do zanotowania fakt smutny: oto w sobotę przed rejentem Biedrzykim w Warszawie spisano akt, na mecy którego majątek Wielszew, odległy o 8 mile od Warszawy, z rąk polskich przeszedł w posiadanie żydów.

Dotychczasową właścicielką Wielszewa była p. Wanda Chrzanowska, żona p. Aleksiego Chrzanowskiego.

prezesa Ziemiańskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu. Ona to sprzedała folwark Szmulowi Pfefferowi i Mendlowi Szereszewskiemu z Warszawy za sumę 682,566 marek. Majątek Wieliszew ma 44 włóki i 23 morgi obszaru, w czym przeszło 11 włók lasu; posiada podadto gorzelnię, młyn i suszarnię, wobec tego suma sapiącana p. z nabywców nie jest weale wygórowana.

„Dodać należy, iż o kupno Wieliszewa traktował do ostatniej chwili p. Zygmunt Strzeszewski i dawał sumę znacznie wyższą, od tej, za jaką weszli w posiadanie majątku Pfeffer i Szereszewski, mianowicie 718,000 marek. Dlatego nie sprzedano folwarku p. Strzeszewskiemu, tylko żydom, stanowi to tajemnicę p. Kobyłańskiego, adwokata z Łodzi, który działał z plenipotencji p. W Chrzanowskiej. Nie mogli również dojść z nim do porozumienia pp. Barylski, Kozłowski i Popiel, którzy również chcieli nabyć Wieliszew.

Poprzestajemy dziś na tej krótkiej notatce, rzucającej poważny cień na obywatelskie stanowisko p. W. Chrzanowskiej, a zwłaszcza jej pełnomocnika p. Kobylińskiego.

Co słyhać nowego? Rzady bolszewików w Moskwie.

Admirał Werderewskij ustąpił ze stanowiska ministra. Komitet rewolucyjny w Moskwie zajął filję Banku Państwa, do którego na krótko przed tem nadeszło 100 milionów rubli z Petersburga.

Lublinianin — generalissimum sem rosyjskim.

Depeze wczorajsze doniosły, że na miejsce gen. Duchonina, który odmówił wykonania rozkazów Lenina, rząd „bolszewicki” mianował wodzem naczelnym chorążego, Mikołaja Krylenkę.

Nowy generalissimum rosyjski pochodzi z Lublina, gdzie ojciec jego przez kilkanaście lat był urzędnikiem akcyzy, nie mogąc awansować z powodu poglądów liberalnych. Wogóle rodzina Krylenków znana była ze swych sympacji wolnościowych i przychylności dla Polaków. Młodszy brat dzisiejszego wodza naczelnego—Włodzimierz Krylenko, był jedynym rosjaninem w gimnazjum lubelskim, który podczas strejku szkolnego, solidaryzował się z młodzieżą polską, musiał też wyjechać na studia wyższe do Leodzju.

Dodatki na drożynę.

Wolnokonserwatywny poseł niemiecki Eckert zgłosił w sejmie wniosek o dodatki na drożynę dla pośrednich urzędników państwowych, nauzczyieli i duchownych.

Następca Lednickiego.

Wychodzący w Stokholmie w języku niemieckim organ bolszewików p. t. „Bote der Russischen Revolution” zamieszcza następujące informacje o adwokacie Mieczysławie Kozłowski, zamianowanym, jak wiadomo, na miejsce Lednickiego na prezydenta Komisji Likwid.

Kozłowski zastał 20 lipca b.r. po stłumieniu ruchu robotniczego w Petersburgu aresztowany pod zarzutem że ułatwiał przesyłkę pieniędzy do Petersburga.

Potem Kozłowski został uwolniony za złożeniem kaucji 5,000 rb.

Kozłowski jest z zawodu adwokatem i członkiem zarządu socjal-dem. Król. Polsk.

W tym charakterze zasiadł on w petersburskim Sowiecie.

Karty na obuwiu w Austrii.

W najbliższym czasie ma być wprowadzona w Austrii karta na obu-

wie i to nie tylko — jak zamierzano poprzednio—ze skórzanami, ale i drewnianymi podeszwami.

Trudności Lenina.

Stworzenie zdolnego do pracy rządu dotychczas nie udało się Leninowi. Nie doszło, że ustąpiła większość komisarzy narodowych, obecnie zadane jest również ustąpienie komisarza narodowego do spraw wewnętrznych Trockiego, jako nieodpowiedniego na tem stanowisku. Następcą jego ma być, jak twierdzi „Wola Narodu”, były poseł rosyjski w Waszyngtonie, bar. Rozen, uważany za zdecydowanego zwolennika natychmiastowego pokoju.

Z rozmyślań rybaka.

Jak cudnie i błogo myśleć, że są już w Polsce dzieci, umiejące mówić, które nie mają nic do powiedzenia o moskatalu!

Najdroższym skarbem obywatela jest swoboda przekonań.

Ale powiedz mi, szanowny obywatelu, na co przyda ci się swoboda przekonań, jeśli potrafisz rozprawić tylko o pogodzie.

— Jak z czasem ochrzczi koalicja (jednym wyrazem) aljans swój z caratem?

— Kanaljans.

KRONIKA.

Wczoraj w poniedziałek 26 b. m. niepostrzeżenie minęła rocznica zgonu na ziemi obcej Adama Mickiewicza, zgasłego nad Bosforem, gdzie tworzył legje polskie do walki z przemożnym caratem.

Dziś w sześćdziesiąt i dwa lata po śmierci umiłowanego wieszczu narodowego, uprzytomniamy sobie bardziej niż kiedykolwiek ogrom zasług autora „Pana Tadeusza” dla Polski, widzimy, że spełniała się wróżba wielkiego ducha, który błagał Pana Zastępców o wojnę powszechną, o bój ludów, widzimy, iż zbliża się ziszczenie Jego modłów „o niepedległość i wolność ojczyzny naszej”.

Mickiewicz dziełami swemi nie dał zapomnieć światu o Polsce, budził dla niej cześć, targat sumieniem Europy.

„Sprawa polska”, której jednak wieszcz przyjaćcił na obczyźnie, jest w chwili obecnej aktualną bardziej niż kiedykolwiek...

...Marzenia i najpiękniejsze sny Mickiewicza ziszczają się...

Nastroje polityczne.

Pertraktacje prezesa ministrów w sprawie gabinetu idą bardzo wolno. P. Kucharzewski stara się stworzyć jakiś modus vivendi, na którego podstawie udałoby się wciągnąć do pracy ludzi różnych stronnictw. Dążenia te napotykają jednak opór z tej, lub owej strony i—jak się wyraził p. Kucharzewski do jednego z polityków—rzecz posuwa się zmuudnie. Najtrudniejsze zdaje się być dojscie do porozumienia ze stronnictwami wchodzącymi w skład koła międzypartyjnego. Wobec wyrażenia przez p. Kucharzewskiego chęci nawiązania rokowań z kotem odbył się ma w tej sprawie w tych dniach narada członków koła. Na lewicy nastrój zdaje się przechylił w dniach ostatnich w kierunku poparcia rządu pod warunkiem jednak załatwienia

przedtem przez Radę Regencyjną spraw związanych z wojskowością polską.

Mówią, iż uchodząca za pewną lista ostatnia kandydatów może być jeszcze zasadniczo zmieniona.

Wywiad z p. Kucharzewskim.

„Berliner Lokalanzeiger” zamieścił wywiad z prezesem ministrów p. Kucharzewskim, który między innymi zaznaczył, że jest w zupełnej zgodzie z członkami regencji. Premier uważa utworzenie armii polskiej za najpilniejszą potrzebę.

Ks. Fr. Radziwiłł w Berlinie.

Na skutek konferencji konwentu seniorów stronnictw aktywistycznych z pp. J. Kucharzewskim, wyjazd delegacji, który miał nastąpić już przed kilkoma dniami, nastąpił wczoraj. Dla przygotowania gruntu wyjechał onegdaj do Berlina ks. Franciszek Radziwiłł, naczelnik milicji miejskiej.

M. Z. R. w sprawie wojska.

Ostatnia odczwa Narodowego Związku Robotniczego poświęcona jest kwestji poboru rekruta i kończy się następującymi słowy: „Polskie władze wojskowe rozpoczęły nowy pobór zgłoszonych ochotników do armii polskiej. Musimy poprzez obecny zaciąg!”

Dziś posiedzenie Magistratu.

Dziś we wtorek 27 b. m. odbędzie się zwykłe posiedzenie Magistratu. **Powrót ks. Puczoza.**

Onegdaj bawił w naszym mieście ks. kan. Pucoz, który po trzyletnim pobycie w Rosji wrócił do swej parafji.

Z „Ogniska Robotniczego”.

W niedzielę we własnej siedzibie (Krakowska 13) o godz. 2 i pół po poł. odbyło się zebranie ogólne Stow. Rob. chrześcijańskich p. n. „Ognisko Robotn.” Zebranie zagał patron ogniska ks. Masłowski, który w treściwem przemówieniu nawoływał do organizowania się sił robotniczych, a także powitał nowego proboszcza ks. kan. Wróblewskiego, pod którego zarząd przechodzi „Ognisko Robotnicze”.

W dalszym ciągu swego przemówienia ks. Masłowski dziękował w imieniu Stow. ks. Fulmanowi za jego dotychczasową owocną pracę dla Stow., a wobec tego, że ks. kan. Fulman obecnym być nie mógł na zebraniu, zgromadzeni postanowili wystać do niego specjalną delegacją z podziękowaniem.

Pięknie przemówił do zebranych ks. kan. Wróblewski, nawiązując do jedności, zgody, i zaprzestania wszelkich waśni klasowych. W imię dobra ogółu i miłości Ojczyzny. Jednocześnie zapewnił zebranych, że jako proboszcz parafji, do której należy „Ognisko Robotnicze” starać się będzie o należyty rozwój i dobrobyt tegoż.

Hymnem „My chcemy Boga” zakończono niedzielne zebranie członków „Ogn. Robotn.”

Świadcstwa na wywóz.

Urząd surowców wojennych w Warszawie zmienił obecnie przepis co do wykupienia świadectw na wywóz towarów. Świadcstwa te należy mianowicie wykupywać, nie jak dotąd w dowolnym terminie po złożeniu deklaracji, lecz w ściśle określonym przez ten urząd. Kto więc nie przygotuje na czas towaru opakowanego i nie załatwi rachunku w przrządku, traci prawo do powtórnej

wyjednania takiego świadectwa.

Przy wywozie towarów do: Częstochowy, Będzina i Sosnowca potrzeba oprócz zwykłych świadectw, także pozwolenia tamtejszych naczelników powiatu na wywóz towarów.

Z niedzieli.

Ponura listopadowa niedziela ubiegła dokuczyła nawet najbardziej wytrzymałym na zmiany atmosferyczne mieszkańcom Częstochowy.

Zimny wiatr przewiewał do szpiku kości przechodnia, krople rześkiego deszczu uderzały o szyby domów, kto mógł, chował się pod dach, by bliżej ogniska domowego ogrzać ziębniętą i wychudłą powłokę, którą drożyna i odwyszczajanie się od jedzenia czyni niemal eteryczną.

Pozatem niedziela minęła spokojnie, bez ważniejszych wydarzeń ani wieści.

Dzisiejszy wieczór w „Paryskim“.

Helena Zimajer Rapacka wraz ze swoją córeczką Heleną, wnuczka znakomitego artysty Wincentego Rapackiego i Adolfiny Zimmajera, wystąpi dziś w teatrze „Paryskim“.—Pierwsza, jako pieśniarka, druga, jako bosonoga tancerka klasyczna.

Programu wieczoru dopełni deklamacja prof. A. Czerbaka, który wypowie utwory Mickiewicza, Ujejskiego i inne.

Wieczór ten wzbudza ogromne zainteresowanie.

29-go listopada u Kupców Polskich.

Zarząd Stow. Kupców Polskich podaje do wiadomości członków, że w dniu 29 listopada—jako w rocznicę powstania 1831 r. odbędzie się w siedzibie Stowarzyszenia (ul. Kościuszki 16), obchód którego program wypełni: referat p. Bogusławskiej, deklamacja prof. A. Czerbaka, śpiew Drużyny Śpiewaczej. Wstęp dla czł. Stow. i Sekcji, ich rodzin i wprowadzonych gości. Początek o godz. 8 wiecz.

Nadzwyczajne zebranie Koła prac. nad rozw. przem. i handlu.

Zarząd Koła prac. nad rozw. przem. i handlu podaje do wiadomości pp. członków, iż w d. 2 grudnia r. b. o g. 4 po poł. odbędzie się nadzwyczajne ogólne zebranie członków. Kiedy będzie można kupować mięso?

Ze sprzedażą mięsa Dep. żywn. ma ciągle trudności. Pomimo eglozzeń napiw kupujących jest nieznaczny i dla sprzedania około 200 funtów mięsa w każdej jatce trzeba było sklepy trzymać otwarte w ubiegłą niedzielę do 12 w południe i zaledwie zdolano wyprzedzić tak nieznaczny zapas.

Ażebym raz już uregulować sprzedaż Deputacja, wzorując się na porządkach stosowanych w miastach niemieckich ogłasza, że sprzedaż na kartki odbywać się będzie tylko do godz. 10 rano, poczem pozostałe niewykupione mięso będzie mógł nabywać każdy posiadacz rodzinnej legitymacji po okazaniu jej w sklepie bez złożenia kuponu.

Ten radykalny sposób chyba rozwiąże kwestję ostatecznie, bo kto nie zgłosi się z kuponem na czas, sam sobie winę przypisze, jeżeli mięsa nie dostanie.

Sobotni koncert Miecicia Rappaporta.

W nadchodzącą sobotę t.j. 1 grudnia w sali Straty Ogniowej odbędzie się koncert utalentowanego młodego wiolonczelisty, Miecicia Rappaporta, znanego już w Częstochowie ze swoich występów solowych, a także jako członka zespołu muzycznego w klubie Jackowickim.

Koncert ten organizowany jest w celu przyjęcia z pomocą materialną młodemu muzykowi, który udaje się dla dalszych studiów za granicę.

Kobiety sjonistki.

Organizacje sjonistyczne zwróciły uwagę na zdolności agitacyjne kobiet, które dotychczas były zupełnie pomijane w ruchu żydowskim i postanowiono na przyszłość werbować jaknajwięcej kobiet do agitacji sjonistycznej.

Józef Węgrzyn a... panny żydowskie.

Pod tym tytułem pisze „Volksblatt“:

„W Częstochowie odbył się koncert z udziałem znanego artysty polskiego Józefa Węgrzyna z Warszawy. Teatr przepętniał, jak zwykle, prawie sami żydzi, którzy tym się nie zadowolili, lecz jeszcze po przedstawieniu, głównie panny żydowskie, oczekiwały na artystę przed teatrem, robiły mu burzliwe owacje, podnosząc go do góry i niosąc go tak po całej alei do cukierni Jackowskiego. Na ulicy powstał popłoch. Wielu sądziło, że pożar wybuchnął, inni—że nadeszła depeza o pokoju. Okrzyki i hurra młodzieży żydowskiej nie miały granic.“

Poszukiwanie pergaminu.

Żydzi z różnych miejscowości kraju zwracają się do Warszawy z zapotrzebowaniem pergaminu, niezbędnego do pisania na nim „rodulów“. Tymczasem pergaminem za władną spekulacją i niema go zupełnie w sprzedaży.

Zbliżka i zdaleka.

Zamordowanie A. Napiórkowskiego.

Były członek rosyjskiej Rady państwa, właściciel dóbr Kierz i znany publicysta, Antoni Napiórkowski, został w drodze powrotnej do domu pod Bełżycami zamordowany przez bandytów.

Zmarły liczył 66 lat.

Szczegóły morderstwa dotychczas niezbrane.

Na liście szpiegów.

„Goniec“ warszawski podaje sensacyjną wiadomość, jakoby jeden z filarów „postępu“ wrocławskiego „polak wyznania mołeszowskiego“ Jakób Neumark był zamieszczony w piśmiech rosyjskich na liście b. szpiegów i prowokatorów rosyjskich.

Poprzednicy dzisiejszych dział

Historja artylerji w sensie nowoczesnym ma swój początek dopiero w czasie, gdy można było używać prochu. Ale przyrządy, poprzedzające artylerję, sięgają czasów bardzo dawnych, aż do dziewiątego wieku przed narodzeniem Chrystusa. Te przyrządy, przy swojej prestocie bardzo pomysłowe, były jedynym środkiem zrobienia wyłomu w murach miast utwierdzonych. Aż do wynalezienia prochu używano taranów w najrozmaitszych odmianach i ulepszeniach.

Taranem była belka w formie dźwigni poruszana ręką. Tą belką uderzano w bramy miasta obleganego. Ponieważ w celu większego skutku używano belki coraz cięższej, zawieszano ją później na rusztowaniu. Koniec belki okrywano metalem. Rusztowanie estaniano w celu ochrony ludzi, pełniących różne postugi przy taraniu.

Taranu używali nasamprzód Babilończycy i Asyryjczycy, później Egipcjanie, Persowie, Fenicjanie, Grecy i Rzymianie.

Rusztowanie taranu, pokryte skórą i plecionkami, poruszało się na kółkach.

Koniec belki, okuty bronzem, ważył 400 kilogramów. Dachy osłaniające miały 28 metry długości, 19 metrów szerokości i 12 metrów głębokości.

Około roku 50 po narodzeniu Chrystusa zaprzężono do transportu pownego olbrzymiego taranu 300 wołów.—

Do obsługi było potrzeba przeciętnie 50 ludzi.

Taranu można było używać tylko przeciwko dolnej części muru miasta, dlatego tę dolną część budowano w ten sposób, by mogła się opierać taranom. Oprócz tego obrońcy miasta rzucali na oblegających wielkie kamienie, także płomienie, albo usiłowali pochwytać taran hakami i powrozami, aby go móżd podnieść w górę.

W dalszym rozwoju powstały kusze, również nasamprzód na Wschodzie.

Ciężką artylerję w starożytności wyekwipowano dopiero w późnej epoce greckiej. W artylerji greckiej znano dwa rodzaje dział, do strzałów w poziomym kierunku i do rzucania pocisków w górę. Lżejszem było działo do strzałów w poziomym kierunku. Długość strzałów wynosiła do 1,40 metra. Ciężkie działa wyrzucały w górę kule ołowiane i kamienie, ważące do 75 kilogramów, oraz pociski zapalające. Te działa obsługiwało 2 do 6 ludzi. Największa dalekonosność wynosiła przeciętnie 400 metrów. Działa stały na wieżach przy murach miasta. Lżejszych dział używano w polu.

O pierwszej artylerji okrętowej donoszą z powodu bitwy morskiej pod Actium w r. 31 przed narodzeniem Chrystusa. Używano tam dział do pocisków zapalających, miotanych w kierunku poziomym przeciwko statkom nieprzyjacielskim. Działa stały na wieżach okrętów.

Kuszę wynaleźli Arabowie. W Europie używano jej w większych rozmiarach po wejnach krzyżowych.

Rozmaitości.

Wspaniały posag.

W tych dniach zawarty został związek małżeński pomiędzy kupcem R., a panną Reginą S., córką wzbogaczonego w ostatnich czasach pośrednika. Ślub odbył się w scisłym kołku rodzinnym bez muzyki i tańców.

Panna młoda oprócz posagu w gotowiznie (wysokość niewiadoma) wniosła: do nowoutworzonego domu: 2 worki mąki pszennej (naturalnie po cichu), worek cukru, worek kawy, 2 worki kaszy, worek grochu, 20 funtów herbaty, 300 puszek różnych konserw.

Cały ten drogocenny zapas odstawiono do mieszkania nowożeńców pod silną eskortą całej rodziny.

Niektórzy członkowie rodziny i bliżsi znajomi opowiadając o tym posagu... głęboko wzdychali!

„Revue d'Autriche“.

Z Wiednia donoszą do „Vossische Ztg“ o ukazaniu się pierwszego numeru dwutygodnika pt. „Revue d'Autriche“, podpisywanego w charakterze wydawcy przez Pawła Zifferera. Powodem powstania tego pisma, redagowanego wyłącznie w języku francuskim, jest „danie możności całej zagranicy nieprzyjacielskiej zrozumienia i ocenienia sztuki austriackiej“, oraz chęć usunięcia nieświadomości narodowościowej.

Pierwszy ten zeszyt zawiera, między innymi, prace: hr. Luetzowa, Hugona Hoffmanstala, Artura Schnitzlera, Jarostawa Vrohlickiego i Kazimierza Talmajera.

Teatr „**PARYSKI**” ul. P. Marji 19.

We wtorek dnia 27-go listopada r. b.

Helena Zimajer RAPACKA

znakomita artystka Teatrów Warszawskich i Krakowskich, śpiewniczka, wykona pieśni i piosenkistarskie, żołnierskie nowoczesne.

HALLA RAPACKA

najmłodsza polska i niezrównana bosonoga tancerka klasyczna, wykona utwory Chopina, Moszkowskiego, Griega i w. i.

przy współudziale **Prof. Adama Czerbaka** który wykona deklamacje plastyczno-stylizowane w odnośnych strojach. Utwory Mickiewicza, Słowackiego, Ujejskiego i w. i.

Bilety do nabycia w cuklerni W-go Jackowskiego.

Lekarz Dentysta**Stefan Barylski**

ul. Panny Marji Nr. 49

przyjmuje od 10-1 i 3-7
Ceny przedwojenne.**DOKTOR MEDYCYNY****Paweł Broniatowski**

w CZĘSTOCHOWIE

ul. Panny Marji № 21.

ChOROBY SKÓRNE weneryczne
i dróg moczowych.Ordynuje: od 9-12 rano i od 4-7 p.p.
Panie od 12-1 po południu. 307-Kof. pięciolatni i (dobrymi ehadami do sprze-
dania ul. Uojasł Nr. 11 1689-Teatr „**ODEON**” || Program od soboty 24 do środy
28 Listopada**SENSACJA!**

Dziś

SENSACJA!**POLA NEGRI** w otoczeniu artystów zagranicznych, występuje
w 1-ym wielkim obrazie na rok 1917-18**Nie długo mnie szczęście łudziło**Wielki dramat współczesny w 6-ciu aktach,
w wykonaniu najwybitniejszych artystów z**POLĄ NEGRI** w 2-ch rolach:
zakonnicy i gwiazdy kabaretowej.**Anons:**Wkrótce wystawimy najgo-
slniejszy obraz chwili:
warszawskich z udziałem Legionów Polskich. 2-i polski obraz nowej serii na rok 1917-18.**CARAT I JEGO SŁUGI**Dramat polityczny na tle ubiegłych 8 lat
wojny w wykonaniu artystówOrkiestra koncertowa pod kierunkiem p. **Alojzego Salsberga**. — Ceny miejsc zwykłe — Szczegóły w programach.**ZAWIADOMIENIE.****Salon gorsetów „HYGIENA”**

Częstochowa, ul. Panny Marji 29.

ma zaszczyt zawiadomić Sz. Panię, iż **popowrocie z Wiednia posiada najnowe modele na sezon zimowy**, oraz wielki wybór gotowych gorsetów, pasów, biusthalterów satynowych, trykotowych i gumowych 1018-**gotowe gorsety od 15 Mk.****Porządek sprzedaży cukru i innych artykułów w sklepie detalicznym Nr. 3 ul. Krakowska Nr. 23 na kupon C-D ser. XX z okręgu V.**

W środę 28 b. m. kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 2' mieszkańcy ul. Krakowskiej. (nr. parzyste)

W czwartek 29 b. m. kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 22 mieszkańcy ul. Ogrodowej i Stawowej.

W piątek 30 b. m. kupujący chleb w sprzedaży Nr. 22 mieszkańcy ul. Małej.

Mięso.

W nadchodzący czwartek dn. 29 | XI r. b. sprzedaż mięsa w jatkach okręgowych rozpocznie się od godz. 7-ej rano.

Mięso będzie wydawane do godz. 10-ej rano na kupon nr. VIII karty rodzinnej na wszystkie litery.

Niewykupione do tej godziny mięso będzie sprzedawane bez kuponów w ilości po jednym funcie na legitymację, rodzinną.

W jacie dla urzędników Krauze Josek ul. Kościuszki 13 sprzedaż rozpocznie się również o godz. 7-ej rano na kupony VIII i XII karty rodzinnej i trwać będzie do 10-ej przed południem.

Niewykupiona reszta mięsa będzie sprzedana bez kartek po jednym funcie na legitymację rodzinną.

Miejska
DEPUTACJA ŻYWNOSCIOWA
w Częstochowie.**Biura okręgowe.**

Ze względu na sprzedaż mięsa w czas warki biura okręgowe nie będą wydawać kwitów na kupno kartofli, brukwi i marchwi.

Oddam dziecko na własność nie chrzestne i na odchowanie jego 400 mk. i cokolwiek z bielizny wiadomość w Gońcu 1095-**Zarząd** Kola Macierzy w Mstowie pragnie kupić okazynie pewną ilość dzieł beletrystycznych i naukowych. Kaszawe z ogłoszenia kierować wprost do Zarządu. 1096-**Kupię** piramidkę bilardową W. Koniesony w restauracji ul. Panny Marji Nr. 19 1091-**Oficyna** z placem frontowym tanio do sprzedania. Wiad. u W-go Edmunda Laskowkiego fabr. Peltzerów. 1064-**Kupię** w dobrym stanie mufkę i boa futrzane, konika dziecięcego do zabawy i szcztokę na kiju do froterowania. Oferty w Gońcu dla S. 1065-**Z dolny** energiczny ogrodnik na warzywo inspektę i ciepłarnię potrzebny natychmiast na stałe. Wiadomość w Administ. Gońca 1070-**Kupię** pianino mało używane. Oferty dla B. do admin. „Gońca”. 1078-**Koń** do wynajęcia codziennie po południu pod zwózkę węgla lub kartofli. Wład. ul. Stradomska 26 w sklepie vis à vis fabr. Peltzer 1092-**LEKARZ-DENTYSTA****Michał Grejniec**

w Częstochowie

ul. Panny Marji № 10.

Zęby sztuczne. Płomyki
Wymowała zębów
codz. od 9-1 i 3-7 wieczorem.
Ceny bardzo przystępne.**Meble**, stoły, biurka, biblioteki, szafy, łóżka otomana garnitur salonowy pianino i fortepian ul. Panny Marji № 12 1079-**Potrzebny** pałac do kotła parowego
Wiad. w teatrze Paryskim. 1084-**Bryczka** platforma f wóz kolejny do sprzedania Kościuszki Nr. 26 Kolankowski 1088-**Nowo utworzony** chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje po cenach umiarkowanych różnego rodzaju używane meble: pianina, maszyny do szycia i t. p. ul. Panny Marji № 73 obok parku przyjmuję w komis. —**Drzewek** owocowych kilka tysięcy do sprzedania wobec tego iż miejsce zajęte przez szkółki w obecnym sezonie jesiennym musi być opróżnione, więc ceny drzewek możliwie niskie.

Wiadomość w sklepie ogrodniczym S. Sochańskiekiego ul. Panny Marji Nr. 42 róg Pięknej 986

Baczność!!!**Baczność!!!****NA GWIAZDOKA**dodaje darmo do każdego tuzina fotografii lub pocztówek **portret** zakład mój urzędony jest według najnowszych wymagań techniki. Pomimo drożyzny artykułów fotograficznych ceny pozostają bez zmiany. Pierwotny skład fotograficzny p. f. „Apollo” Częstochowa ul. Panny Marji 22. 0277-**Orkiestrę** zastępuje tylko patefon gdyż gra głośno czysto, bez przerwy bez igiel. Wybór płyt patefonowych gramofonowych Reporacje, pras. rokki gramofonów. Specjalny skład ul. Panny Marji Nr. 19 pod Teatrem Paryskim 1063-**Ogrodniczka** pszczelarka absolwentka kursów 2 letnich pszczelnico-ogrodniczych w Warszawie z kiloletnią praktyką poszukuje odpowiedniej posady specjalność warszawnictwo pszczelnictwo i przetwory. Wiadomość w Administacji „Gońca”. 1089-